

Bir Bakışta IMF

22 Mart 2019

Uluslararası Para Fonu (IMF) uluslararası finansal istikrarı ve parasal işbirliğini sağlar. Aynı zamanda uluslararası ticareti kolaylaştırır, istihdamı ve sürdürülebilir ekonomik büyümeyi destekler ve küresel yoksulluğun azaltılmasına yardımcı olur. IMF 189 üye ülke tarafından yönetilmektedir ve bu ülkelere karşı sorumludur.

Kuruluş ve Misyon: IMF temmuz 1944’de Amerika Birleşik Devletleri’nin New Hampshire eyaletinde şehrinde toplanan Birleşmiş Milletler Bretton Woods Konferansında kurulmuştur. Toplantıya katılan 44 ülke uluslararası ekonomik işbirliği için bir çerçeve oluşturmayı ve 1930’larda yaşanan Büyük Buhran’a katkıda bulunan rekabetçi kur devalüasyonlarının tekrarlamasını önlemeyi amaçlamıştır. IMF’nin temel misyonu uluslararası para sisteminin (yani ülkelerin ve vatandaşlarının birbirleri ile işlem yapabilmelerine olanak tanıyan döviz kuru ve uluslararası ödemeler sisteminin) istikrarını sağlamaktır .

IMF Hakkında Kısa Kısa

1944

IMF’nin kurulduğu yıl

\$1
trillion

IMF’nin üye ülkelere
kullandırabileceği toplam
finansman miktarı

189

Üye ülke sayısı

36

Mevcut finansman
anlaşmalarının sayısı

150

Personelin temsil ettiği
uyruk sayısı

0%

Düşük gelirli ülkelere
kullandırılan kredilerin faiz
oranı

24

189 üye ülkeyi temsil eden
İcra Direktörlerinin sayısı

\$303
million

Uygulamalı teknik danışmanlık,
politika odaklı eğitim ve akran
öğrenme programları için
ayrılan kaynak miktarı

Gözetim: Uluslararası para sisteminde istikrarı sağlamak ve krizleri önlemek için, IMF üye ülkelerin politikalarını ve ulusal, bölgesel ve küresel ekonomik ve finansal gelişmeleri gözetim olarak bilinen resmi bir yöntem yoluyla izlemektedir. IMF üye ülkelere tavsiyelerde bulunmakta ve ekonomik istikrarı güçlendirmeye, ekonomik ve finansal krizlere karşı kırılganlıkları azaltmaya ve yaşam standartlarını yükseltmeye yönelik tasarlanan politikaları desteklemektedir. Aynı zamanda *Dünya Ekonomik Görünümü* raporunda küresel beklentilere ilişkin, *Küresel Finansal İstikrar Raporunda* finansal piyasalara ilişkin, *Mali İzleme Raporunda* kamu maliyesindeki gelişmelere ilişkin ve *Dış Sektör Raporunda* en büyük ekonomilerin dış pozisyonlarına ilişkin düzenli, değerlendirmeler sunmaktadır. Bunlara ek olarak bir dizi bölgesel ekonomik görünüm raporu da yayınlamaktadır.

Finansal yardım: Ödemeler dengesi sorunları yaşayan veya yaşaması muhtemel üye ülkelere kredi sağlamak IMF'nin temel sorumluluklarından birisidir. Münferit ülke uyumlaştırma programları IMF ile yakın işbirliği içerisinde tasarlanır ve IMF finansmanı ile desteklenir; finansman desteğinin sürmesi bu uyumlaştırma eylemlerinin etkili bir şekilde uygulanmasına bağlıdır. Küresel ekonomik krize cevaben, Nisan 2009'da IMF finansman kapasitesini güçlendirmiş ve finansal destek mekanizmalarında önemli yenilikler yapılmasını onaylamıştır. Sonraki yıllarda da bazı ilave reformlar kabul edilmiştir. Bu değişiklikler IMF'nin kriz önleme araçlarını geliştirerek, sistemik krizler sırasında bulaşma etkilerini azaltma yeteneğini arttırmış ve üye ülkelerin ihtiyaçlarını karşılamak için bu araçları daha iyi bir şekilde tasarlamasına olanak tanımıştır.

Düşük gelirli ülkelerin kullanımına sunulan kredi kaynakları 2009 yılında sert bir şekilde artırılırken, IMF'nin imtiyazlı kredi imkanları kapsamında sunulan ortalama limitler iki katına çıkarılmıştır. 14. Gözden Geçirme koşullarının karşılandığı 2016 yılında IMF'nin imtiyazlı olmayan kredi imkanları altındaki erişim limitleri tekrar gözden geçirilmiş ve arttırılmıştır (bakınız aşağıdaki bölüm). Buna ek olarak, imtiyazlı krediler için sunulan sıfır faiz imkanı Haziran 2019 sonuna kadar uzatılmış, acil durum finansmanı için uygulanan faiz oranı ise kalıcı bir şekilde sıfır olarak belirlenmiştir. Son olarak, IMF'nin imtiyazlı borç verme faaliyetlerini önümüzdeki on yılda da desteklemek için 11,4 milyar SDR (hedefin 0,4 milyar SDR) üzerinde kredi kaynakları temin edildi.

Kapasite geliştirme: IMF üye ülkelerin daha iyi ekonomik kurumlar oluşturmalarına ve ilgili insan kapasitelerini güçlendirmelerine yardımcı olmak için teknik yardım ve eğitim hizmetleri sunmaktadır. Bu kapsamda örneğin vergi ve kamu idaresi, harcama yönetimi, para ve döviz kuru politikaları, bankacılık ve finans sistemlerinin düzenlenmesi ve denetlenmesi, yasal çerçeveler ve ekonomik istatistikler için daha etkili politikaların tasarımı ve uygulanması gibi çalışmalar yapılmaktadır.

Özel Çekme Hakları (SDR): IMF Özel Çekme Hakkı veya SDR olarak bilinen ve üye ülkelerin resmi rezervlerini destekleyebilecek uluslararası bir rezerv varlık ihraç eder. Toplam küresel tahsisler şu anda yaklaşık 204 milyar SDR düzeyindedir (yaklaşık 283 milyar ABD\$). IMF üyeleri kendi aralarında SDR'leri para birimleri ile gönüllü olarak değişebilmektedir.

Kaynaklar: Üye kotaları IMF'nin temel finansal kaynağını oluşturmaktadır. Bir üyenin kotası o ekonominin büyüklüğünü ve dünya ekonomisindeki konumunu yansıtır. IMF düzenli olarak genel kotaları gözden geçirmektedir. En son gözden geçirme (14. Gözden Geçirme) 2010 yılında tamamlanmıştır ve kota artışları 2016 yılında yürürlüğe girmiştir. Bu gözden geçirme sonucunda kota kaynakları 477 milyar SDR (yaklaşık 661 milyar ABD\$) ile iki katına çıkarılmıştır. Ayrıca, IMF ile bir grup ülke ve kurum arasında yapılan kredi düzenlemeleri ile 182 milyar SDR'ye kadar (253 milyar ABD\$) ulaşabilecek bir ilave kaynak sağlanmıştır ve kotaların ana dayanağını oluşturmaktadır. Üçüncü bir savunma hattı olarak, üye ülkeler ikili borçlanma düzenlemeleri yoluyla IMF'ye toplam 317 milyar SDR (440 milyar ABD\$) kadar kaynak taahhüdünde bulunmuştur.

Yönetişim ve organizasyon: IMF üye ülke hükümetlerine karşı sorumludur. Kurumsal yapısının en tepesinde Governörler Kurulu bulunmaktadır. Governörler Kurulu her ülkeden gelen bir guvernör ve bir yedek guvernörden oluşmaktadır; guvernörler genellikle merkez bankasının veya maliye bakanlığının en üst düzey yöneticileridir. Governörler Kurulu yılda bir kez IMF – Dünya Bankası Yıllık Toplantıları sırasında toplanmaktadır. Governörlerin 24'ü Uluslararası Para ve Finans Komitesinde (IMFC) görev yapmaktadır. IMFC uluslararası para ve finans sisteminin denetlenmesi ve yönetimi ile ilgili konularda IMF İcra Direktörleri Kuruluna tavsiyelerde bulunur. IMF'nin gündelik çalışmaları 24 üyeli bir İcra Direktörleri Kurulu tarafından denetlenir. İcra Direktörleri Kurulu tüm üyeleri temsil eder ve IMF personeli tarafından desteklenir. IMF Başkanı IMF personelinin yöneticisi ve İcra Direktörleri Kurulunun başkanıdır. Başkana dört Başkan Yardımcısı yardım etmektedir.

Kısa Kısa

- **Üye Sayısı:** 189 ülke
- **Merkez:** Washington, D.C.
- **İcra Direktörleri Kurulu:** Her biri bir ülkeyi veya ülke grubunu temsil eden 24 Direktör
- **Personel:** 150 ülkeden yaklaşık 2.700 kişi
- **Toplam Kota:** 477 milyar SDR (661 milyar ABD\$)
- **Borçlanma kaynağı zarfı:** 500 milyar SDR (693 milyar ABD\$)
- **Mevcut kredi anlaşmaları kapsamında taahhüt edilen tutarlar:** 152 milyar SDR (210 milyar ABD\$); bunun 96 milyar SDR'lik (133 milyar ABD\$) bölümü henüz çekilmemiştir.
- **En büyük borçlu ülkeler:** Arjantin, Ukrayna, Yunanistan, Mısır
- **En büyük ihtiyati krediler:** Meksika, Kolombiya, Fas
- **Gözetim istişareleri:** 2014 yılında 132 istişare, 2015 yılında 124 istişare ve 2016 yılında 132 istişare.
- **Kapasite geliştirme harcamaları:** 2016 mali yılında 332 milyon ABD\$, IMF'nin toplam bütçesinin dörtte birinden fazla
- **Temel amaçları:**

- Uluslararası parasal işbirliğini sağlamak;
- Uluslararası ticaretin yaygınlaşmasını ve dengeli bir şekilde büyümesini sağlamak;
- Kur istikrarını sağlamak;
- Bir çok taraflı ödemeler sisteminin kurulmasına yardımcı olmak; ve
- Ödemeler dengesi güçlükleri yaşayan üyelere kaynak sağlamak (yeterli koruma önlemleri ile birlikte).